

NÄTVERKET – Idéburen sektor Skåne
Tora Törnquist, Verksamhetsutvecklare
Telefon 0763-937719
tora@natverket.org

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Remissvar till Landsbygdsutredningen SOU 2017:1 från NÄTVERKET - Idéburen sektor Skåne

En välmående idéburen sektor är en förutsättning för en levande landsbygd. Idéburna organisationer fungerar som kulturbärare och som socialt kitt, så väl i stan som på landsbygden. På ställen där det inte längre finns någon betydande närvaro från offentlig sektor kliver föreningslivet inte sällan in som en samhällsbyggare och en sammanhållande kraft. NÄTVERKET- Idéburen sektor Skåne (NÄTVERKET) välkomnar landsbygdsutredningens synliggörande av idéburen sektors betydelse i landsbygdsutvecklingen och delar bilden av sektorns centrala roll i arbetet för en levande landsbygd. NÄTVERKET:s remissvar kommer att fokusera på de delar av landsbygdsutredningen där vi önskar starkare skrivningar om idéburen sektors roll och möjligheter.

Kapitel 3 Digital kommunikation och transportinfrastruktur

Digitalisering

NÄTVERKET är positiva till satsningen på en utbyggnad av bredbandsnätverket. För att ge möjlighet till idéburna organisationer att fungera som samhällsbyggare på landsbygden krävs god infrastruktur. Digitaliseringen ger nya möjligheter för idéburna organisationer att tillgängliggöra sin verksamhet för fler, och därmed bidra till ökad mångfald, men det kräver välfungerande bredbandsuppkopplingar. Bristande tillgång till bredband skapar ojämlika förutsättningar för föreningsliv där personer på landsbygden inte kan delta på lika villkor.

Kapitel 4 Kompetensförsörjning

Utbildningscentra

Idéburna aktörer kan ses som en resurs i utvecklingen av lokala utbildningscentren. Organisationerna sitter ofta på stor kunskap om lokalsamhället och kan bidra till kunskapsutveckling och kompetensförsörjning på landsbygden. Genom att involvera idéburna aktörer i uppbyggnaden av utbildningscentren kan idéburen sektor också stärkas. De fysiska resurser idéburen sektor besitter, exempelvis bygdegårdar och föreningslokaler, kan också utnyttjas som ett sätt att stärka kopplingarna mellan sektorerna och skapa bättre förutsättningar för både kompetensförsörjning och utveckling av det lokala föreningslivet.

Kapitel 6 Kommersiell service, välfärdstjänster och kultur

I utredningen lyfts idéburen sektor fram som viktig för integrationen. NÄTVERKET delar den bilden, och ser idéburen sektor som en nyckelspelare för att säkerställa mångfalden på landsbygden. För att idéburna aktörer ska ha förutsättningar att arbeta med detta krävs dock att det finns en reell möjlighet för personer från olika samhällsgrupper att bo och leva på landsbygden. Det begränsar kraftigt vilka personer som kan och vill bo på landsbygden och det är för dyrt, för otillgängligt eller för långt till service. Det berikar lokala föreningar, likväl som landsbygden i stort, om befolkningen är varierad. Är målsättningen en levande landsbygd krävs därför en god servicenivå lokalt.

Kultur

NÄTVERKET ser positivt på förslaget att ytterligare bredda kulturen på landsbygden. Vi ser dock en risk i ett alltför stort fokus på att tillgängliggöra vad som i utredningen benämns som "de klassiska konstarterna" på landsbygden. Det är viktigt att detta inte i någon större utsträckning sker på bekostnad av idag existerande och uppskattad "lättillgänglig" kultur. Stödet till kultur på landsbygden bör inte endast allokeras utifrån nya innovativa lösningar, utan också finnas som en bas för att kunna upprätthålla och utveckla det rika kulturliv som redan idag finns på landsbygden.

Servicesamverkan

Att det finns en god servicenivå på landsbygden är, som nämnt ovan, viktigt för mångfalden. En möjlig väg att nå en sådan servicenivå kan på många ställen vara utökad samverkan mellan idéburen sektor och andra samhällssektorer. I vissa fall fungerar idéburna organisationer själva som viktiga välfärdsaktörer i behov av gott samarbete med offentlig sektor, i andra fall kan exempelvis samlokalisering av lokala föreningar och olika servicefunktioner leda till samordningsvinster. Det offentliga bör, på samma sätt som med företag, ge stöd till, och skapa möjligheter för, föreningar som vill starta upp eller etablera lokal verksamhet. Det bör också finnas möjligheter till ekonomiskt stöd och kompetensstöd till lokala initiativ att samordna olika aktörer i servicepunkter.

Kapitel 8 Styrning och organisering av landsbygdspolitiken

Landsbygdsdelegationer

Inrättandet av landsbygdsdelegationer är ett bra initiativ för samordning mellan olika myndigheter som verkar på landsbygden. NÄTVERKET välkomnar förslaget att landsbygdsdelegationerna uppdras att samråda med berörda i idéburen sektor och näringslivet. Det finns dock en risk att dessa samråd endast genomförs sporadiskt och att viktiga samverkansmöjligheter uteblir. Som delegationernas samansättning och uppdrag nu är formulerat är det dessutom troligt att representationen av idéburen sektor i landsbygdsdelegationerna blir ojämn i olika delar av landet. För att säkerställa reell samverkan och ge möjlighet för idéburna aktörer att delta i samhällsbygget bör det övervägas att idéburen sektor, och andra centrala samhällsaktörer, ges permanent representation i delegationerna.

Kapitel 9 Civilsamhället utvecklar landsbygderna

Beskrivningen av idéburen sektor och de förslag som läggs fram i kapitlet är bra. Satsningen på folkbildning är positiv, liksom den fortsatta satsningen på leadermetoden. NÄTVERKET ställer sig dock frågande till om de åtgärder som föreslås i kapitlet är tillräckliga för att säkerställa att idéburen sektor kan upprätthålla och utveckla dess centrala roll i landsbygdsutvecklingen.

Samverkan

NÄTVERKET ser en utökad och utvecklad samverkan som det mest centrala för att nå målsättningar om en levande landsbygd. Sektorsövergripande samverkan där aktörer med olika utgångspunkter och kompetenser arbetar dynamiskt för att nå gemensamma mål är nödvändigt. Partnerskap mellan offentliga och idéburna aktörer, där båda parter är jämbördiga medskapare i projekt eller arbetsområden, är ett framgångskoncept som behöver stärkas och utvecklas. Det är positivt att utredningen föreslår nätverksbyggande mellan offentligt anställda som arbetar med landsbygdsutveckling. Vi ser också ett behov av satsningar på nätverksbyggande mellan olika idéburna aktörer, och inte minst mellan idéburna aktörer och andra samhällssektorer.

Leadermetoden

Leadermetoden är välfungerande, och satsningen på metoden är positiv. För att satsningen ska ge önskat resultat och metoden ska fungera som ett effektivt verktyg för att genomföra lokalt innovativ landsbygdsutveckling behöver den även fortsatt vara anpassad efter idéburna organisationers förutsättningar. En utveckling mot en större administrativ börda i ansökningsförfarandet och ett mer ensidigt sysselsättningsfokus har märkts av i den innevarande perioden. Detta gynnar inte sektorsövergripande samverkan och riskerar att missa att ta vara på de värdefulla initiativ som finns i idéburen sektor. Ett utvecklat samarbete mellan olika leaderområden för att kunna ta till vara bredare initiativ, exempelvis på regional nivå, hade också varit önskvärt, samtidigt som det nära och lokala bör värnas.

Om NÄTVERKET - Idéburen sektor Skåne

NÄTVERKET - Idéburen sektor Skåne (NÄTVERKET) är en partipolitiskt och religiöst obunden intresseorganisation för den idéburna sektorn i Skåne. Vi arbetar genom påverkansarbete och nätverksbyggande för en stark idéburen sektor som i samverkan med andra aktörer bidrar till den regionala utvecklingen. NÄTVERKET ingår bland annat i projektet Social Innovation Skåne.

Enligt vår definition omfattar idéburen sektor organiserade verksamheter som bygger på demokratiska värderingar samt gynnar samhälls- eller medlemsintresset. Verksamheterna är organisatoriskt fristående från den offentliga sektorn och bedrivs i icke vinstutdelande föreningar, kooperativ, samfund, stiftelser eller liknande sammanslutningar.

Liknande begrepp är det organiserade civilsamhället och ideell sektor.

Mattias Larsson
Verksamhetschef

Tora Törnquist
Verksamhetsutvecklare

Malmö 21/3 2017